

5. Дисциплінарно-деліктне право України: навч. посіб. / Т.С. Аніщенко, Ю.А. Берlach, Д.С. Бондаренко та ін.; за заг.ред. Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова; Запоріж. Нац. Ун-т – К.: Ін Юре, 2016 – 464 с.

ГЕНЕЗА МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ

Лавренюк Ю. Ф.

кандидат наук з державного управління,

докторант

Національного університету «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження міжнародного досвіду вироблення ефективних правових засобів забезпечення економічних інтересів на наднаціональному рівні слідує з сутності сучасних глобалізаційних та глокалізаційних процесів, у яких бере активну участь і Україна. Так, відповідно до даних Єдиного державного реєстру міжнародних організацій, членом яких є Україна, станом на 01.07.2020 р. Україна перебувала членом 81 міжнародної організації, причому діяльність переважної більшості з них має безпосереднє чи опосередковане відношення до реалізації економічних інтересів України на наднаціональному рівні [1].

Проблематика інституційного забезпечення економічних інтересів держави почала актуалізуватись на міжнародному рівні на початку ХХ століття. Саме у цей час започатковуються масштабні міждержавні утворення, а також форми міжнародної співпраці з метою сприяння реалізації, в тому числі, економічних інтересів держав: Ліга Націй, Санітарний кордон, Сталевий пакт тощо. До цього призвів комплекс політичних, економічних та соціальних причин, необхідність розвитку співробітництва, забезпечення безпеки та миру між народами. Разом із тим, мова йшла про забезпечення економічних інтересів, фактично, міждержавних утворень, або лише економічних інтересів окремих держав, і тільки за умови членства їх у відповідних міжнародних утвореннях [2, с. 387; 3]. При цьому вироблення єдиних інституційних підходів ускладнювалось з огляду на принципово різні погляди на окреслену проблематику в межах правових систем окремих держав, а також – причини політичного характеру.

Започаткування усталених доктринальних підходів до формування інституційного забезпечення економічних інтересів держави у

широкому контексті отримало закріплення у такому документі, як Версальський мирний договір (Версальська угода). Зокрема, отримали закріплення засади: співробітництва між державами-сторонами, забезпечення колективної безпеки, зростання якості життя тощо [2, с. 387]. З положень, що наводяться у науковій літературі можна виокремити ключові напрями міжнародного економічного співробітництва, безпосередньо спрямовані на забезпечення економічної безпеки держав, закріплені у міжнародних договорах. Визначальними з таких договорів вказуються: започаткування Ліги Націй та зокрема Версальський мирний договір, Генеральна угода з тарифів і торгівлі, Римський договір про створення Європейського економічного співтовариства та Євроатому, Заключний акт Женевської конференції «Принципи, що визначають міжнародні торгові відносини і торгівлю політику та сприяють розвитку», «Декларація про новий міжнародний економічний порядок» (резолюція 7-ї спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН), «Хартія економічних прав та обов'язків держав» (резолюція 29-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН), Заключний акт наради з безпеки і співпраці в Європі, «Міжнародна економічна безпека» (резолюція 40-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН), «Міжнародна економічна безпека» (резолюція 42-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН), Маастрихтський договір, Хартія європейської безпеки. При цьому Г.Л. Чигрина наводить наукову позицію Л.О. Корчевської стосовно взаємної інтеграції різних рівнів економічної безпеки: держава-підприємство-особистість. Вказується про тісний взаємозв'язок та взаємовплив вказаних рівнів, їх взаємопроникнення в умовах геостратегічної реальності [4; 5, с. 217–221]. Таку позицію варто підтримати та охарактеризувати зазначені процеси як якісно новий етап у розвитку міжнародних гарантій економічної безпеки держави. Конкретизація викладеного потребує гармонізації наукових підходів на міжнародному та національному рівнях, врахування національних доктринальних напрацювань щодо досліджуваної сфери.

У національних наукових дослідженнях вживаним є термін «генеза» у широкому контексті, що передбачає не тільки виникнення та становлення певного суспільного явища, але й його поточний розвиток. Розвиток у контексті еволюції та змін, є подібним широковживаним поняттям. Ключовими властивостями розвитку виділяються наступні: відбувається закономірно; є здатністю явища, предмета, процесу до розвитку; може передбачати ускладнення предмета розвитку або ж його кількісне збільшення. Поняття розвитку розглядається у контексті протиріччя до таких понять як хаос та творіння [6, с. 95, 382]. Зокрема, з такої концепції виходить Г.О. Христова, яка характеризує генезу прав людини та пов'язує її із передусім, розширенням об'єктів цих прав відповідно до соціального та економічного розвитку як їх інституційних гарантій. При цьому підтримується критика поширеного підходу щодо

класифікації «поколінь» прав людини як такої, що не відповідає індивідуалістичному характеру цих прав, а також не сприяє створенню чітких критеріїв розмежування відповідних поколінь [7, с. 65, 68]. Галузевим визначенням соціального та зокрема, політичного розвитку є розуміння його з позицій удосконалення суспільства, його зростання. При цьому виділяються такі його атрибутивні характеристики, як: спрямованість (притаманність йому певного континууму змін); усталеність (наступність); закономірність. Виділяються такі групи чинників суспільного розвитку, як: природні, демографічні, виробничі, управлінські, соціально-організаційні, соціально-структурні, духовні [2, с. 639–640].

Врахування окреслених положень є важливим з огляду на відносний характер категорії «ефективність» як визначального показника інституційної системи забезпечення економічних інтересів держави. Такий висновок слідує з сутності економічної сфери в цілому, що характеризується швидкоплинністю та мінливістю стратегічних пріоритетів [8, с. 340-341], що безпосередньо впливає й на ефективність поточних засобів забезпечення державних інтересів у цій сфері.

Отже, необхідно виділяти наступні періоди інституційного розвитку гарантій економічних інтересів держави на міжнародному рівні: 1) об'єднання держав по окремих ключових важливих питаннях економічного співробітництва (Версальська угода, Сталевий пакт тощо) – перша половина ХХ століття; 2) активний розвиток узагальнених положень щодо забезпечення державних економічних інтересів (від Генеральної угоди з тарифів і торгівлі до Маастрихтського договору) – друга половина ХХ століття; 3) інституційне виокремлення узагальнених положень, сепарація від них специфічних засобів у окремих сферах економічної діяльності, уніфікація рівнів економічної безпеки «держава-підприємство-особа» (Хартія європейської безпеки) – початок ХХІ століття. Останній етап триває й сьогодні.

Література:

1. Єдиний державний реєстр міжнародних організацій, членом яких є Україна // Офіційний веб-сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/uchast-u-mizhnarodnih-organizacijah> (дата звернення: 20.04.2021).

2. Політологічний енциклопедичний словник / за ред. М.П. Требіна. Харків : Право, 2015. 816 с.

3. Пакт союза и дружбы между Германией и Италией («Стальной пакт» от 22 мая 1939) // 100 (0) ключевых документов по Германской истории в 20 веке. URL: https://www.100dokumente.de/index.html?c=dokument_de&dokument=0007_sta&object=translation&st=&l=ru (дата звернення: 22.03.2021)

4. Корчевська Л.О. Міжнародний досвід формування інституціонально-правової основи безпекознавства. Міжнародна економічна політика. № 1 (24). 2016. С. 74–102. URL : <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/19737/Korchevska.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 22.03.2021).
5. Правове забезпечення захисту економічних інтересів держави. Теоретико-прикладне дослідження : монографія / за ред. О.П. Рябченко. Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2020. 352 с.
6. Философский энциклопедический словарь / под ред. Губского Е.Ф. Москва, Инфра-М. 1997. 576 с.
7. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків : Право, 2017. Т. 2 : Філософія права / редкол. : С.І. Максимов (голова) та ін. 1128 с.
8. Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. Адміністративне право України. Повний курс : підручник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

ПЕРЕВІРКА ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ІЗ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ: МЕХАНІЗМ ДІЇ

Левчук А. О.

ад'юнкт відділу докторантури та ад'юнктури

Національної академії внутрішніх справ

м. Київ, Україна

Розглядаючи питання правопорушень пов'язаних з корупцією важливо наголосити, що такі правопорушення по своїй юридичній природі є досить широкими та потребують детального вивчення, не зважаючи на вже існуюче коло досліджених питань в цій сфері. Зміна та реформа законодавства запроваджує нові міри та правила поведінки, унормовує та доповнює ефективними механізмами систему запобігання та протидії, зокрема щодо питань корупційних проявів.

Правопорушення пов'язані з корупцією є невід'ємною частиною самої корупції, як руйнівного явища. Законодавчо визначене поняття правопорушення пов'язаного з корупцією чітко дає зрозуміти, що таке діяння не містить ознак корупції, проте порушує вимоги, заборони та обмеження встановлені Законом України «Про запобігання корупції» [1]. В Законі передбачено близько 35 таких вимог, заборон та обмежень. Порушивши будь-яку з цих дій, особу яка їх вчинила буде притягнуто